

Kniha Daniel – číslo štyridsaťtri

Odhalenie symboliky ohavnosti spustošenia v biblickom prorockve

Jeff Pippenger

2024-01-07

Pavlovo stotožnenie pohanského Ríma ako moci, ktorá zadržiavala pápežstvo pred tým, aby sa ujalo moci v roku 538, sa stalo svedectvom, podľa ktorého William Miller rozpoznal, že „ustavičná obet“ v knihe Daniel predstavuje pohanstvo. Rámec Williama Millera bol založený na dvoch pustošiacich mocnostiach: pohanstve, po ktorom nasleduje pápežstvo. Najdôležitejším Millerovým objavom na podporu tohto rámca bolo Pavlovo svedectvo v 2. Tesaloničanom, druhej kapitole, kde Pavol označuje, že zábrana voči pápežstvu, spôsobená pohanským Rímom, bude odstránená, aby „človek hriechu“ mohol byť postavený do Božieho chrámu a ukazovať sa, že je Boh.

V knihe Daniel je po symbole „ustavičnej obete“, predstavujúcom pohanstvo, vždy nasledovaný symbol pápežstva, či už je znázornený ako priestupok spustošenia, alebo ako ohavnosť spustošenia. V Kristovom varovaní kresťanom týkajúcom sa obliehania a zničenia Jeruzalema, ku ktorému došlo počas troch a pol roka od roku 66 do roku 70 po Kr., sa však Kristus odvolal na „ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel“, ako na znamenie pre kresťanov, ktorí boli v Jeruzaleme, aby okamžite utiekli. Dejiny dosvedčujú, že týmto znamením nebol symbol pápežského Ríma, ale pohanského Ríma. Toto znamenie mali veriaci rozpoznať, ak sa chceli vyhnúť obliehaniu a zničeniu. Je „ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel“, symbolom pohanského Ríma, alebo pápežského Ríma?

Keď teda uvidíte ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel, stáť na svätom mieste — kto číta, nech rozumie — vtedy nech tí, čo sú v Judsku, utekajú do vrchov; kto je na streche, nech nezostupuje, aby si vzal niečo zo svojho domu; ani ten, kto je na poli, nech sa nevracia späť vziať si svoj plášť. Beda však tehotným ženám a tým, ktoré budú v tých dňoch dojsť! Modlite sa teda, aby váš útek nebol v zime ani v sobotný deň; lebo vtedy bude veľké súženie, akého nebolo od počiatku sveta až doteraz, ani nikdy viac nebude. A keby tie dni neboli skrátené, nebolo by zachránené nijaké telo; ale pre vyvolených budú tie dni skrátené. Matúš 24:15–22.

Sestra Whiteová komentuje, ako sa toto varovanie naplnilo v dejinách zničenia Jeruzalema od roku 66 do roku 70 po Kr., a stotožňuje zástavu či vojenský štandard rímskeho vojska ako znamenie pre kresťanov, ktorí ešte zostávali v Jeruzaleme, aby utiekli. Bola teda „ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel“, pohanská Rímska ríša, alebo to bol pápežský Rím, ako na tom Miller založil svoj výkladový rámec?

William Miller bol vedený k tomu, aby porozumel obom prejavom Ríma (pohanskému, po ktorom nasledoval pápežský), no dejiny, v ktorých žil, ho prinútili zaobchádzať s oboma kráľovstvami ako s jedným kráľovstvom. A, prirodzene, sú jedným kráľovstvom, no zároveň predstavujú dve po sebe nasledujúce kráľovstvá. Prinútený prorockými dejinami roku 1798 musel Miller pristupovať k Rímu predovšetkým ako k jednému kráľovstvu. V roku 1798 Miller veril, že druhý príchod Krista

je približne dvadsaťpäť rokov v budúcnosti. Veľmi dobre vedel, že pápežský Rím utrpel v roku 1798 smrteľnú ranu. Pre Millera už po pápežskom Ríme nemali nasledovať nijaké ďalšie pozemské kráľovstvá, lebo Kristus sa mal čoskoro vrátiť.

V dejinách, v ktorých sa Miller nachádzal, chápal sochu z druhej kapitoly Daniela ako znázornenie štyroch pozemských kráľovstiev, lebo práve o tom Daniel svedčil.

A štvrté kráľovstvo bude silné ako železo; lebo železo všetko rozbíja a premáha; a ako železo, ktoré toto všetko rozbíja, tak ono všetko rozdrví a rozláme. A že si videl nohy a prsty sčiasťky z hrnčiarskej hliny a sčiasťky zo železa, kráľovstvo bude rozdelené; ale bude v ňom niečo zo sily železa, pretože si videl železo zmiešané s mazľavou hlinou. Daniel 2:40, 41.

Miller rozumel, že existovali iba štyri kráľovstvá a že štvrtým a posledným kráľovstvom bol Rím, o ktorom z dejín vedel, že to bol pohanský Rím, po ktorom nasledoval pápežský Rím. Štvrté kráľovstvo bolo pre Millera, v súlade s Danielovým slovom, „rozdelené“, no pre Millera toto rozdelenie predstavovalo iba rozdiel medzi doslovnými a duchovnými aspektmi rímskeho kráľovstva. Mal pravdu, ale jeho porozumenie bolo obmedzené.

Miller nevidel, že rozdelenie pohanského a pápežského Ríma bolo založené na rozdelení, ktoré bol Pavol vzbudený označiť. Pavol (a Ján Krstiteľ) poukázali na to, že v časovom období kríža malo doslovné prejsť do duchovného. Bez tohto porozumenia bol Miller nútený prijať, že Rím bol v podstate jedným kráľovstvom, ktoré malo dve fázy. A, prirodzene, mal pravdu (avšak obmedzene). Nemohol vidieť, že duchovný Rím bol znázornený doslovným Babylonom, lebo duchovný Rím (pápežstvo) je zároveň aj duchovným Babylonom.

Doslovný Babylon ako prvé zo štyroch kráľovstiev v druhej kapitole Daniela predobrazuje štvrté kráľovstvo, lebo prvé vždy predobrazuje posledné. Pohanský Rím bol predobrazovaný Babylonom, no pohanský Rím i Babylon predobrazovali duchovný Rím (pápežstvo). Pápežstvo teda bolo piatym kráľovstvom a bolo znázornené Babylonom. To je základný dôvod, prečo sestra Whiteová porovnáva zajatie doslovného Izraela v Babylone počas sedemdesiatich rokov so zajatím duchovného Izraela v duchovnom Babylone počas tisíc dvestošesťdesiatich rokov.

„Božia cirkev na zemi bola počas tohto dlhého obdobia neúprosného prenasledovania skutočne v zajatí, rovnako ako boli v zajatí synovia Izraela v Babylone počas obdobia vyhnanstva.“
Prophets and Kings, 714.

Miller preto nemal nijaký problém zamieňať prorocké naplnenia, ktoré konkrétnejšie označovali pohanský Rím, s pápežským Rímom. V ďalšom texte uvidíme príklady, no ak rozumieme, že Miller považoval pohanský a pápežský Rím za jedno kráľovstvo, môžeme pochopiť, prečo pre Millera nebolo nijakým problémom, že Ježiš odkazoval na „ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel“, ako na naplnenie pohanského Ríma, a zároveň chápal vyjadrenie „ohavnosť spustošenia“ v knihe Daniel ako symbol pápežského Ríma. Miller nedokázal rozpoznať tri pustošiace mocnosti, a z tohto dôvodu bol jeho prorocký rámec obmedzený, hoci presný.

Ako však máme rozumieť rozporu v historickom naplnení roku 66 po Kr., keď pohanský Rím postavil svoje zástavy na posvätných nádvoríach chrámu na naplnenie Kristovho predpovedania?

Je „ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel,“ symbolom pohanského alebo pápežského Ríma? Odpoveď na túto dilemu je pomerne jednoduchá, keď rozpoznáme tri pustošiace moci namiesto dvoch. Mali by sme začať komentárom sestry Whiteovej k naplneniu Kristovho predpovedania o zničení Jeruzalema.

„V ukrižovaní Krista Židmi bola obsiahnutá skaza Jeruzalema. Krv preliata na Kalvárii bola bremenom, ktoré ich stiahlo do záhuby pre tento svet i pre svet, ktorý príde. Tak to bude aj vo veľkom poslednom dni, keď súd dopadne na tých, čo zavrhlí Božiu milosť. Kristus, ich kameň úrazu, sa im vtedy zjaví ako vrch pomsty. Sláva jeho tváre, ktorá je pre spravodlivých životom, bude pre bezbožných stravujúcim ohňom. Pre odmietnutú lásku, pohrdnutú milosť bude hriešnik zničený.“

„Mnohými názornými príkladmi a opakovanými výstrahami Ježiš ukázal, aký bude následok pre Židov z odmietnutia Božieho Syna. Týmto slovami sa obracal na všetkých v každom veku, ktorí Ho odmietajú prijať ako svojho Vykupiteľa. Každá výstraha patrí im. Znesvätený chrám, neposlušný syn, falošní vinohradníci, pohŕdavi stavitelia, majú svoj náprotivok v skúsenosti každého hriešnika. Ak nečinia pokánie, údel, ktorý tieto veci predznamenovali, bude aj ich údelom.“ Túžba vekov, 600.

Keď Pavol označil prechod od doslovného k duchovnému, ukazuje, že k nemu došlo v období kríža; a treba si povšimnúť, že zničenie Jeruzalema je priamo spojené s krížom. Zničenie doslovného Jeruzalema, ktoré najprv vykonal doslovný Babylon, vykonal naposledy doslovný Rím, lebo Ježiš vždy predstavuje koniec prostredníctvom začiatku. Pošliapanie svätyne a zástupu, ktoré sa začalo pohanskou mocou Babylonu, sa skončilo pohanskou mocou Ríma.

Duchovné pošliapavanie duchovného Jeruzalema vykonal pápežský Rím a obe tieto obdobia pošliapavania (doslovné i duchovné) predobrazujú pošliapavanie Božieho ľudu tretou pustošiacou mocou, ktorá sa vo vzťahu k Rímu nazýva moderný Rím.

Sú tri pustošiace mocnosti, z ktorých každá prenasleduje Boží ľud. Drak pohanstva, po ňom morská šelma katolicizmu, po ktorej nasleduje zemská šelma Spojených štátov (falošný prorok). Pohanstvo bolo predstavované rôznymi pohanskými mocnosťami, ktoré pošliapavali doslovný Izrael. Potom pápežstvo pošliapavalo duchovný Izrael tisíc dvestošesťdesiat rokov, od roku 538 do roku 1798. Trojitá jednota draka, šelmy a falošného proroka je novodobý Rím a aj on pošliapava Boží ľud počas „hodiny“ krízy nedeľného zákona. Tri pustošiace mocnosti draka, šelmy a falošného proroka sú tiež predstavované ako pohanský Rím, pápežský Rím a novodobý Rím.

Z hľadiska sedemnástej kapitoly Zjavenia je pohanstvo prvými štyrmi kráľmi, piatym kráľom je pápežstvo a šiestym, siedmym a ôsmym kráľom je trojitá únia moderného Ríma.

A je sedem kráľov: päť ich padlo, jeden je, druhý ešte neprišiel; a keď príde, musí zostať na krátky čas. A šelma, ktorá bola a niet jej, aj ona je ôsmy, a je zo siedmich, a ide do zotratenia. Zjavenie 17:10, 11.

Z hľadiska druhej kapitoly Daniela pohanstvo zahŕňa všetky štyri kráľovstvá od doslovného Babylonu až po doslovný Rím. Duchovný Babylon je pápežstvo (zlatá hlava) a trojité spojenie

draka, šelmy a falošného proroka (novodobý Rím) je znázornené trojitým spojením duchovnej Médo-Perzie, duchovného Grécka a duchovného Ríma (ktorému sa zahojila smrteľná rana).

Keď sa Ježiš odvolal na „ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel“, označil tým konkrétne „znamenie“, ktoré kresťania musia rozpoznať v každom z troch Rímov. Pohanský Rím, pápežský Rím a moderný Rím všetky prenasledujú Boží ľud. Toto prenasledovanie je prorocky znázornené ako pošliapanie svätyne a zástupu. Ježiš poskytol varovanie pred príchodom tohto prenasledovania pre každé z týchto troch období prenasledovania. Keď bolo „znamenie“ rímskej moci postavené do svätyne, nastal čas utiecť z Jeruzalema. Ježiš nepoužil Danielov výraz „ohavnosť spustošenia“ ako symbol pozemskej moci, ale ako symbol znamenia, ktoré kresťania potrebovali rozpoznať.

„Ježiš vyhlásil načúvajúcim učeníkom súdy, ktoré mali dopadnúť na odpadlícky Izrael, a najmä odplatnú pomstu, ktorá mala prísť na nich za to, že zavrhli a ukrižovali Mesiáša. Nezameniteľné znamenia mali predchádzať strašnému vyvrcholeniu. Obávaná hodina mala prísť náhle a rýchlo. A Spasiteľ varoval svojich nasledovníkov: ‚Keď teda uvidíte ohavnosť spustošenia, o ktorej hovoril prorok Daniel, stáť na svätom mieste — kto číta, nech rozumie — vtedy tí, čo sú v Judsku, nech utečú do vrchov.‘ Matúš 24:15, 16; Lukáš 21:20, 21. Keď mali byť modloslužobné zástavy Rimanov vztýčené na svätej pôde, ktorá sa rozprestierala niekoľko honov za mestskými hradbami, vtedy mali Kristovi nasledovníci nájsť bezpečie v úteku. Keď bude vidieť varovné znamenie, tí, ktorí chcú uniknúť, nesmú nijako otáľať. V celej judskej krajine, ako aj v samom Jeruzaleme, musel byť signál na útek okamžite poslušný. Ten, kto by sa práve nachádzal na streche domu, nesmel zostúpiť do svojho domu ani preto, aby zachránil svoje najcennejšie poklady. Tí, ktorí pracovali na poliach alebo vo viniciach, si nesmeli vziať čas na návrat po vrchný odev, odložený bokom, kým sa namáhali v horúčave dňa. Nesmeli váhať ani chvíľu, aby neboli zahrnutí do všeobecnej skazy.“ Veľký spor vekov, 25.

V danom úryvku sestra Whiteová označuje „ohavnosť spustošenia“ za „nezameniteľné znamenie“, ktoré predstavovali „modloslužobné zástavy Rimanov“, keď ich vztýčili „na svätej pôde“ svätyne. Ježiš nepoužíval „ohavnosť spustošenia“ na znázornenie ani jednej z mocností pohanského či pápežského Ríma, ale ako „znamenie“. Keď bolo toto „znamenie“ postavené na svätej pôde chrámu, kresťania mali utiecť z Jeruzalema, „aby neboli zahrnutí do všeobecnej skazy“. Sestra Whiteová ide neskôr v tom istom úryvku ešte ďalej a uvádza, že Kristovo proroctvo, ktoré označilo skazu, malo viac než jedno naplnenie.

„Spasiteľovo proroctvo o navštívení Jeruzalema súdmi má mať ešte ďalšie naplnenie, z ktorého tá hrozná spúšť bola iba slabým tieňom. V osude vyvoleného mesta môžeme vidieť záhubu sveta, ktorý odmietol Božie milosrdenstvo a pošliapal Jeho zákon. Temné sú záznamy ľudského utrpenia, ktorých bola zem svedkom počas svojich dlhých stáročí zločinu. Pri ich rozjímaní chorie srdce a myseľ ochabuje. Strašné boli dôsledky odmietnutia autority nebies. No v zjaveniach budúcnosti je predstavený ešte temnejší výjav. Záznamy minulosti — dlhý sprievod nepokojov, zápasov a revolúcií, „boj bojovníka ... s hlučným lomožom a rúchom zmáčaným v krvi“ (Izaiáš 9:5) — čo sú tieto veci v porovnaní s hrôzami onoho dňa, keď bude zdržujúci Duch Boží úplne odňatý od bezbožných, aby už viac nebrzdil výbuch ľudských vášní

a satanovho hnevu! Svet potom uzrie, ako nikdy predtým, dôsledky satanovej vlády.“

„Ale v ten deň, ako v čase skazy Jeruzalema, Boží ľud bude vyslobodený, každý, kto bude nájdený zapísaný medzi živými.“ Izaiáš 4:3. Kristus vyhlásil, že príde druhý raz, aby zhromaždil svojich verných k sebe: „Vtedy budú nariekať všetky kmene zeme a uvidia Syna človeka prichádzať na nebeských oblakoch s mocou a veľkou slávou. A pošle svojich anjelov s veľkým hlasom trúby a zhromaždia jeho vyvolených od štyroch vetrov, od jedného kraja nebies až po druhý.“ Matúš 24:30, 31. Vtedy tí, ktorí neposlúchajú evanjelium, budú zahubení duchom jeho úst a zničení jasom jeho príchodu. 2 Tesaloničanom 2:8. Ako kedysi Izrael, aj bezbožní zahubia sami seba; padajú pre svoju nepravosť. Životom v hriechu sa dostali do takého nesúladu s Bohom, ich prirodzenosť sa tak skazila zlom, že zjavenie jeho slávy je pre nich stravujúcim ohňom.

„Nech sa ľudia majú na pozore, aby nezanedbali poučenie, ktoré im sprostredkujú Kristove slová. Ako varoval svojich učeníkov pred zničením Jeruzalema a dal im znamenie blížiacej sa skazy, aby mohli uniknúť, tak varoval aj svet pred dňom konečného zničenia a dal mu znamenia jeho príchodu, aby všetci, ktorí chcú, mohli utiecť pred prichádzajúcim hnevom. Ježiš vyhlasuje: „A budú znamenia na slnku a na mesiaci i na hviezdach, a na zemi úzkosť národov.“ Lukáš 21:25; Matúš 24:29; Marek 13:24–26; Zjavenie 6:12–17. Tí, ktorí uvidia tieto predzvesti Jeho príchodu, majú „vedieť, že je blízko, pred dvermi“. Matúš 24:33. „Bďte teda,“ znejú Jeho slová napomenutia. Marek 13:35. Tí, ktorí dbajú na výstrahu, nezostanú v tme, aby ich ten deň zaskočil nepripravených. Ale tým, ktorí nebudú bdieť, „deň Pánov príde ako zlodej v noci“. 1 Tesaloničanom 5:2–5.“ Veľký spor vekov, 36, 37.

Keď sestra Whiteová napísala tieto slová, budúce naplnenie zničenia Jeruzalema malo ešte len prísť. Odplatný súd, ktorý je vykonaný proti novodobému Rímu (drakovi, šelme a falošnému prorokovi) na konci sveta, predstavuje konečný pád duchovného Babylona, no duchovný Babylon (pápežstvo) už raz padol v roku 1798. Zničenie Jeruzalema predstavuje Boží odplatný súd nad odpadlickou cirkvou.

Zničenie Jeruzalema počas troch a pol roka od roku 66 po Kr. do roku 70 po Kr. je predobrazom skazy spôsobenej Božím odplatným súdom na konci sveta, ktorý bude uvedený na moderný Rím (draka, šelmu a falošného proroka). Obliehanie a zničenie Jeruzalema, ktoré bolo vykonané pohanstvom od roku 66 po Kr. až do roku 70 po Kr., trvalo presne tri a pol roka.

Obliehanie a zničenie duchovného Jeruzalema, ktoré uskutočnil pápežský systém, trvalo tri a pol prorockého roka, od roku 538 až do roku 1798. Tieto dva obrazy predznamenujú obliehanie a zničenie Jeruzalema v „hodine“ krízy nedeľného zákona, ktorú vyvolá moderný Rím. Posledné z týchto troch zničení Jeruzalema je zvrátené, ako je to znázornené v knihe Daniel.

Kniha Daniel sa začína tým, že Babylon dobýva a ničí Jeruzalem, a končí sa zničením Babylonu a víťazstvom Jeruzalema. V každej z týchto troch bitiek bolo kresťanom dané znamenie, ktoré ich upozornilo, aby ušli pred prichádzajúcim vojnovým besnením. V roku 66 po Kr. to bolo vtedy, keď vojská pohanského Ríma postavili svoje zástavy (svoje bojové vlajky) na svätej pôde svätyne. V roku 538 to bolo vtedy, keď sa zjavil „človek hriechu“, sediaci v chráme Božom (v kresťanskej cirkvi) a vydávajuci sa za Boha, keď v tom roku na Orleánskom koncile presadil nedeľný zákon.

Vynucovanie zachovávaní nedele je tým, čo pápežstvo označuje za dôkaz svojej autority nad kresťanským svetom, lebo tvrdia (správne), že v Božom Slove niet nijakej opory pre svätenie nedele, a skutočnosť, že práve oni ustanovili nedeľu ako deň bohoslužby v kresťanstve, je dôkazom toho, že autorita ich pohanských tradícií a zvykov stojí nad Bibliou.

V roku 538 sa kresťania mali oddeliť od rímskej cirkvi nielen preto, že nebola skutočne kresťanskou cirkvou, ale aj preto, že na posvätnú pôdu Božej cirkvi bolo umiestnené znamenie pápežskej autority. Sestra Whiteová označuje proces oddeľovania v týchto dejinách, ktorý začal obdobie, keď Božia cirkev utiekla na púšť na tisícdeväťdesiat rokov.

„Medzi Kniežaťom svetla a kniežaťom temnosti však niet nijakého zväzku a ani medzi ich nasledovníkmi nemôže byť nijaké spoločenstvo. Keď kresťania súhlasili, že sa spoja s tými, ktorí boli z pohanstva obrátení len napoly, vstúpili na cestu, ktorá ich viedla čoraz ďalej od pravdy. Satan jasal, že sa mu podarilo oklamať taký veľký počet Kristových nasledovníkov. Potom ešte plnšie uplatnil svoju moc nad nimi a podnietil ich, aby prenasledovali tých, ktorí zostali verní Bohu. Nik nevedel tak dobre, ako odporovať pravej kresťanskej viere, ako tí, ktorí boli kedysi jej obhajcami; a títo odpadlí kresťania, spojení so svojimi spolupútnikmi napoly pohanského zmýšľania, namierili svoj boj proti najpodstatnejším znakom Kristovho učenia.

„Od tých, ktorí chceli zostať verní, sa vyžadoval zúfalý zápas, aby pevne odolali klamstvám a ohavnostiam, ktoré boli zahalené do kňazských rúch a zavádzané do cirkvi. Biblia nebola prijímaná ako meradlo viery. Učenie o náboženskej slobode bolo označované za kacírstvo a jeho zástancovia boli nenávidení a prenasledovaní.

„Po dlhom a ťažkom zápase sa verná hŕstka rozhodla zrušiť každé spojenie s odpadlickou cirkvou, ak sa stále odmietala oslobodiť od nepravdy a modlárstva. Uvedomovali si, že oddelenie je nevyhnutnou podmienkou, ak chcú poslúchať Božie slovo. Neodvažovali sa trpieť bludy osudné pre ich vlastné duše a dávať príklad, ktorý by ohrozil vieru ich detí i detí ich detí. Na zabezpečenie pokoja a jednoty boli pripravení urobiť akýkoľvek ústupok zlučiteľný s vernosťou Bohu; cítili však, že aj pokoj by bol vykúpený príliš draho, keby bol dosiahnutý za cenu obetovania zásady. Ak by sa jednota dala dosiahnuť iba kompromisom pravdy a spravodlivosti, nech teda nastane rozdiel, ba aj vojna.“ The Great Controversy, 45.

V ďalšom článku budeme v týchto úvahách pokračovať.

„Večnosť sa rozprestiera pred nami. Opona sa má čoskoro zdvihnúť. My, ktorí zaujímame toto vážne a zodpovedné postavenie, čo robíme, na čo myslíme, že lipneme na svojej sebeckej láske k pohodliu, zatiaľ čo duše okolo nás hynú? Stali sa naše srdcia úplne necitlivými? Nemôžeme cítiť ani pochopiť, že máme vykonať dielo pre spasenie iných? Bratia, patríte k tým, ktorí majú oči, nevidia, a majú uši, nepočujú? Nadarmo vám Boh dal poznanie svojej vôle? Nadarmo vám posielal varovanie za varovaním? Veríte výrokom večnej pravdy o tom, čo má prísť na zem, veríte, že Božie súdy visia nad ľuďmi, a predsa môžete stále pokojne sedieť, leniví, ľahostajní, milujúci rozkoše?“

„Teraz nie je čas, aby Boží ľud upínal svoje náklonnosti alebo si zhromažďoval poklad vo svete. Nie je ďaleko čas, keď budeme podobne ako raní učenici prinútení hľadať útočisko na

pustých a osamelých miestach. Tak ako obliehanie Jeruzalema rímskymi vojskami bolo znamením na útek pre judejských kresťanov, tak prevzatie moci zo strany nášho národa vo výnose presadzujúcom pápežský sabat bude pre nás výstrahou. Vtedy bude čas opustiť veľké mestá ako prípravu na opustenie menších a odísť do ústranných príbytkov na odlahlých miestach medzi horami. A teraz, namiesto toho, aby sme tu hľadali drahé príbytky, mali by sme sa pripravovať na presťahovanie do lepšej krajiny, totiž do nebeskej. Namiesto vynakladania svojich prostriedkov na uspokojovanie seba by sme sa mali učiť šetriť. Každý talent požičaný od Boha má byť použitý na Jeho slávu pri dávaní výstrahy svetu. Boh má pre svojich spolupracovníkov v mestách dielo, ktoré majú vykonať. Naše misie musia byť udržiavané; nové misie musia byť otvárané. Úspešné napredovanie tohto diela si bude vyžadovať nemalé výdavky. Sú potrebné domy bohoslužby, kam môže byť ľud pozvaný, aby počul pravdy pre tento čas. Práve na tento účel Boh zveril svojim správcom kapitál. Nedovoľte, aby bol váš majetok viazaný vo svetských podnikoch, takže by toto dielo bolo brzdené. Dostaňte svoje prostriedky tam, kde s nimi môžete nakladať v prospech Božej veci. Posielajte svoje poklady pred sebou do neba.“ Testimonies, zväzok 5, 464.